

HOD - Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres referanse:
Vår referanse: 17/11042/
Brevdato: 31.08.2017

Høringsuttalelse om innføring av overtredelsesgebyr mv i flere lover

Det vises til høring fra Helse og omsorgsdepartementet på regelverksendringer om innføring av overtredelsesgebyr mv i flere lover med folkehelseformål mv, datert 26. mai 2017.

Folkehelseinstituttets (FHI) roller er særlig knyttet til beredskap, forskning og helseanalyser, og fagbaserte råd og vurderinger. Vi oppfatter ikke å være tillagt roller i forslaget som er på høring, verken som myndighetsutøver, som tilsynsobjekt eller på andre måter. Vi har ikke foretatt en vitenskapelig gjennomgang om forventede effekter av overtredelsesgebyr som virkemiddel. Vi oppfatter spørsmålet å være en hensiktsmessighetsvurdering, ut fra forvaltningsmessige og politiske begrunnelser. FHI mener likevel at det er viktig at bestemmelser som er ment å ivareta folkehelsehensyn blir fulgt og at brudd sanksjoneres for å styrke etterlevelsen.

På et generelt grunnlag er innføring av et overtredelsesgebyr en avveining mellom hensynet til rettsikkerhet og effektivitet. Etter departementets syn vil innføringen av overtredelsesgebyret bidra til bedre etterlevelse av regelverket og anses som en effektiv og avskrekkende reaksjon som ikke går lenger enn nødvendig. Erfaringer fra andre områder vist at overtredelsesgebyret kan være en effektiv sanksjonsmulighet.

Mange av forslagene er initiert av de organene som har tilsynsmyndighet. Det er de som sitter nærmest og kjenner behovet. FHI ser det som vanskelig å overprøve deres vurderinger på dette området.

FHI har ingen generelle oppfatninger om innføring av gebyret, men mener at det er viktig å få vurdert om et slikt tiltak gir den ønskede effekten. Det er generelt ønskelig at slike tiltak følge- og effektevalueres. Videre bør en vurdere nærmere om en kan gjøre tilpasninger i ikrafttredelser og implementeringer for å styrke evalueringsdesignet omkring tiltaket. FHI bidrar gjerne her.

Vi har likevel vurdert de konkrete forslagene, og vurderinger følger nedenfor:

Alkohol og tobakk

FHI har lest gjennom høringsutkast til endring av alkoholloven og tobakkskadeloven. Vi har ingen merknader til denne delen av høringsutkastet.

Medisinsk utstyr og legemidler

FHI har lest gjennom høringsutkast til endring av lov om medisinsk utstyr med innføring av overtredelsesgebyr. Vi har ingen merknader til denne delen av høringsutkastet. Det samme gjelder endringer i legemiddeloven.

Vennlig hilsen

Knut-Inge Klepp
områdedirektør

Ole Trygve Stigen
fagdirektør